

חגיגה ז: (משנה) עד ט. (משנה)

ביאורים

חגיגת ארבעה עשר: נוסף על קרבן הפסח (שהיו מקריבים בארבעה עשר בניסן) הקריבו גם קרבן שלמים הנקרא "חגיגת ארבעה עשר". אין חגיגה זו מצוה לעצמה, אלא כדי שיהא קרבן הפסח נאכל על השובע (הפסח אינו בא אלא שה תמים זכר בן שנה, ולכן לא היה מצוי כל כך, ומתוך כך היו הרבה נמנים על פסח אחד, ולא היה מספיק להם לאכילת שובע); הלכך היו אוכלים תחילה מן החגיגה, ולא היו משביעים עצמם ממנה, כדי שתהא אכילת הפסח הבאה אחריה משביעתם ונמצא הפסח נאכל בסוף על השובע.

בזמן שחל ערב פסח להיות בשבת, או כשקרבן הפסח מרובה לכל בני החבורה, או כשרוב הציבור טמאים, אין מביאים "חגיגת ארבעה עשר", שחגיגת ארבעה עשר רשות היא ולא חובה (ולכן אינה דוחה לא את השבת ולא את הטומאה).

משנה

ממה מקריבים את הקרבנות הבאים?

עולות

רק מחולין.

שלמי חגיגה

ב"ש: רק מחולין.
ב"ה: אף ממעשר שני המצורף לחולין.

שלמי שמחה

אף מכסף מעשר שני.

במה ניתן לצאת ידי חובת שלמי שמחה?

- כולם – בנדדים, בנדבות, במעשר בהמה.
- כהנים – אף בחלק שמקבלים מהקרבנות.
- לא ניתן לצאת בעופות ובמנחות.

עולת נדבה: אין להקריב ביו"ט (אלא רק בחוה"מ).
עולת ראייה: ניתן להקריב אף ביו"ט (לדעת ב"ה).

המשנה מתייחסת רק לחגיגת יו"ט!
(אך חגיגת יו"ד בניסן - באה גם מכסף מעשר שני (כי אין חובה מהתורה להביאה))

כיצד מצרפים מעשר שני וחולין?

ר' יוחנן: יערבב כספים ויקנה מהכסף המשותף בהמות.
חזקיה: יערבב בהמות - בהמה ראשונה יביא מחולין, שאר הבהמות יביא ממעשר.
רב ששת: ניתן או לערבב כספים או לערבב בהמות.

לא ניתן להביא מעשר בהמה ביו"ט מחשש שיבוא לעשר ולצבוע.

מניין שיוצאים ידי חובה בכל בשר קדשים?
"תנת" - יש לשמוח באכילת בשר.

מניין שלא יוצאים ידי חובה בעופות ובמנחות?
א. "תנת" - יוצאים רק במי שקרבן חגיגה בא ממנו.
ב. "תנת" - בעוף ומנחה אין שמחה.

משנה

כמות עולות ראייה תלויה בעושרו של האדם

לא עשיר: מעט עולות.
עשיר: הרבה עולות.

כמות שלמי החגיגה תלויה בגודל משפחתו

בני ביתו מועטים: מעט שלמים.
בני ביתו מרובים: הרבה שלמים.

אם אינו עשיר - כיצד יקנה הרבה שלמים?
רב חסדא: יצרף מעות חולין ומעות מעשר.
רב ששת: אף יצרף בהמת חולין ובהמות מעשר.

לא הקריב את כל בהמות החגיגה ביר"ט ראשון:

יקריב למחרת.

אם נמנע מלהקריבן מחמת אונס:

יקריב למחרת.

פירש שמיועדות ליר"ט ראשון:

אם נמנע מלהקריבן סתם כן:

לא פירש שמיועדות ליר"ט ראשון: לא יקריב.

מכיוון שייעד אותן ליר"ט ראשון, אין בכך בעיה של בל תוסיף (הקרבתו בשאר הימים היא בגדר תשלומין ליר"ט ראשון).

מכיוון שלא ייעד אותן ליר"ט ראשון, יש בכך בעיה של בל תוסיף.